

memòria anual 2010

arxiu municipal de Constantí

Foto coberta: Manual notarial (1515-1518). Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona. Fons Parròquia de Sant Feliu de Constantí, n. 6, capsa 26.

Aquesta memòria anual de l'Arxiu Municipal de Constantí s'ha enllestit el dia 11 de març de 2011. Recull totes les activitats, tasques i projectes que ha portat a terme o en els quals ha participat el personal de l'arxiu.

Textos: Josep Estivill, arxiver municipal.

Edita: Ajuntament de Constantí, 2011.

Més informació: <http://usuaris.tinet.cat/arxiucon/>

Índex

1. Introducció	04
2. Les infraestructures	06
3. La gestió de la documentació	08
4. Els ingressos i descripció de la documentació	09
5. Les digitalitzacions	11
6. La difusió cultural	13
7. Bibliografia amb fons de l'arxiu	17

1. Introducció

La gestió de la documentació administrativa

El 2010 s'han instal·lat més prestatgeries al dipòsit de la documentació administrativa. Ara ja ocupen la quasi totalitat de la sala. Comença a oferir l'aspecte adequat a la seva funció que és la de garantir la conservació de la documentació municipal. Val a dir que, des de fa uns anys, la millora d'aquest equipament ha estat una constant per part dels diversos equips de govern.

D'altra banda, continuen les iniciatives per a la implantació al consistori d'un Sistema de Gestió de la Documentació, d'acord amb l'obligatorietat que estableix la Llei d'Arxius i Documents 10/2001 . Concretament, s'ha elaborat un quadre de classificació funcional per a la Llar d'Infants que, d'aquesta manera, es converteix en el tercer arxiu de gestió -després de la Policia Local i el propi Servei d'Arxiu- a disposar-ne d'un.

El tractament de la documentació

En l'apartat de tractament de la documentació, l'any 2010 s'ha catalogat l'Arxiu de la Parròquia de Sant Feliu, un arxiu excepcional format per una cinquantena de llibres que van estar extraviats durant anys i que contenen informació original i inèdita del Constantí d'època moderna i contemporània (segles XVII a XX). A més a més, l'altra documentació de la parròquia, la que està dipositada a l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona, ja s'ha digitalitzat en la seva primera fase i pot consultar-se per Internet. També en l'àmbit de les digitalitzacions, la gran novetat d'enguany han estat els Plans d'Ocupació del Departament de Treball a través dels quals dos treballadors han digitalitzat força documentació històrica de l'Ajuntament.

Projectes culturals

Les actuacions culturals han girat al voltant de tres eixos: la recuperació de la memòria històrica, les activitats de turisme cultural i el certamen artístic de la Tardor fotogràfica. En el primer apartat, destaquem el llibre de la Neus Baena sobre la història de les dones de Constantí al segle XX i la publicació de les memòries inèdites de Mn. Bergadà; en el

segon, la multitudinària celebració de la caminada popular en un ambient alegre i divertit, l'edició de la guia "La ruta de Sant Llorenç" i la celebració de les I Jornades del Paisatge de Constantí. Finalment, a la Tardor Fotogràfica es van presentar dues exposicions de temàtica local: l'una, dedicada a les reivindicacions i lluites dels pagesos de Constantí durant els anys de la Transició Democràtica i l'altra, la segona part de la col·lecció de fotos en 3D sobre Constantí feta per Hug Teixidó .

2. Infraestructures

Els dipòsits de la documentació

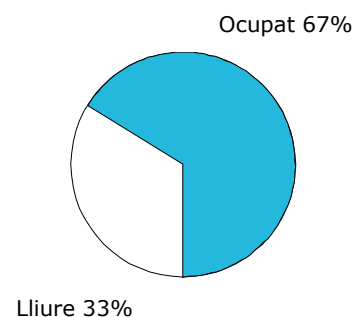
Continua la remodelació de l'Arxiu Administratiu. Recordem que a finals del 2009 s'havia traslladat el servidor a una altra dependència de manera que a començaments de 2010 s'aprofita l'espai buit per ampliar i completar la capacitat de la sala amb més prestatgeries compactes -un 20% més- fins assolir la totalitat d'aprofitament de la sala: uns 530 metres lineals. Anteriorment, quan anteriorment hi havia les destartaldes prestatgeries estàtiques la capacitat d'aquest mateix espai era de només 211 metres lineals; de manera que l'increment ha estat de més del doble. A més a més, aquest augment va possibilitat el trasllat de la documentació que l'oficina de Serveis Tècnics tenia en una sala de les golfes i aquesta sala un cop arreglada ha acollit l'oficina de comptabilitat on hi caben en l'actualitat cinc o sis treballadors.

Durant aquest any s'ha retirat del dipòsit un armari de cuina i altres mobles i objectes impropis d'un arxiu que encara es resistien a sortir. Ha estat un procés llarg de diversos anys el d'aconseguir que l'arxiu fos un lloc net però, poc a poc, va oferint un aspecte digne.

Arxiu Històric. Ocupació de les prestatgeries

OFICINA	CRONOLOGIA	METRES	PERCENT.
Ajuntament	1652-2007	180	40,0%
Fons aliens	S. XX	087	19,3%
Biblioteca auxiliar	S. XIX-XX	016	3,6%
Gestió interna de l'Arxiu	2002-2010	006	1,3%
Dipòsit de revistes de la Biblioteca Municipal	S. XX	013	2,9%
Total ocupat		302	67%
Prestatgeries buides		148	33%
Total arxiu històric		450	100 %

Arxiu Històric (2010)

Arxiu Administratiu. Ocupació de les prestatgeries

OFICINA	CRONOLOGIA	METRES	PERCENT.
Comptabilitat	1997-2009	057	10,7%
OAC (*)	1996-2009	062	11,7%
Recursos Humans	1990-2003	007	01,3%
Estadística	1974-2003	011	02,1%
Secretaria	1971-2009	057	10,7%
Serveis Tècnics	1996-2009	179	33,8%
Jutjat de Pau	1838-1962	023	04,3%
Material d'oficina		044	08,3%
Documentació sense classificar		023	04,3%
Total ocupat		463	87,4%
Prestatgeries buides		067	12,6%
Total arxiu administratiu		530	100%

(*) OAC – Oficina d'Atenció al Ciutadà. Inclou el Registre General.

Arxiu Administratiu (2010)

Ocupat 87%

Lliure 13%

El Pla Local d'Equipaments Culturals de Constantí

Ha començat la confecció del Pla Local d'Equipaments Culturals (PLEC) de Constantí, un instrument de planificació subvencionat per la Generalitat per determinar les necessitats d'equipaments culturals en l'àmbit municipal. Pel que respecta l'equipament arxivístic, es posen de manifest algunes mancances en els dipòsits, per la falta de portes metàl·liques tallafocs, i en la sala polivalent de l'Arxiu Històric, per la manca de condicionament ambiental i els problemes d'humitat en una de les parets. Un cop solventats aquests inconvenients aquesta sala permetrà la realització de bona part de les activitats que fins al moment s'han hagut de celebrar a la Biblioteca. També es constata la conveniència d'una sala en condicions al poble per fer-hi exposicions. L'acabament d'aquest Pla Local d'Equipaments Culturals és un tema que queda pendent per al 2011.

Pla Local d'Equipaments Culturals

Aula de la sala polivalent de l'Arxiu Històric

3. Gestió de la documentació administrativa

Durant el 2010 continua la implantació del Sistema de Gestió Documental. S'ha elaborat un quadre de classificació per a la Llar d'Infants, confeccionat a partir de l'inventari de la seva documentació més antiga transferida a l'Arxiu Històric al 2009. El quadre de classificació és un instrument de gestió força útil que dóna continuïtat als procediments i la manera de treballar a les oficines. Ajuda a delimitar, denominar, classificar i ordenar la documentació amb independència que hi hagi un o altre treballador. Durant un temps aquesta proposta serà revisada pel personal de la Llar i s'espera que durant el 2011 pugui implementar-se. Recordem que aquest equipament municipal serà el segon a treballar amb un quadre de classificació funcional, després que l'any passat es dissenyés un altre quadre per a la Policia Local.

D'altra banda, també durant aquest any s'han efectuat contactes amb diferents professionals i empreses d'informàtica per estudiar les opcions de cara a la implantació d'un programari de gestió documental. Aquests aplicatius permeten automatitzar diversos tràmits administratius i, sobretot, permeten veure en temps real en quina fase del procediment es troba cada expedient. Serveixen per portar un control sobre la creació i el creixement de la documentació i la recuperació de la informació; inclouen mòduls de document amb opcions de consulta, introducció de dades, visualització i impressió; controls dels dipòsits, gestió de les tasques arxivístiques (calendaris de transferència, nivells d'accés segons l'usuari, descripció d'expedients, etc.), elaboren automàticament estadístiques del servei, etc. En resum, milloren l'eficàcia i l'eficiència en el treball administratiu i permeten complir els requeriments de la legislació en matèria d'accés a la informació i als registres públics i de conservar la memòria històrica de la corporació.

4. Ingressos i descripció de la documentació

Ingressos

Durant l'any s'han portat a terme algunes de les habituals transferències que. Amb periodicitat anual, les diferents dependències municipals efectuen dels seus expedients cap a l'Arxiu Administratiu.

A banda de les transferències ordinàries, només s'han de significar els ingressos d'una sèrie de fotografies que corresponen a la segona edició del concurs fotogràfic organitzat pel Centre Excursionista Fotogràfic de Constantí que van mostrar-se en una exposició pública i de la col·lecció sencera del butlletí esportiu "Temps afegit" que va editar entre els anys 2003 i 2004 el C. E. Constantí.

Instruments de descripció

En quant a instruments de descripció, s'ha inventariat la documentació de la Llar d'Infants de Constantí que està formada per uns 200 expedients que ocupen uns sis metres de prestatgeria i una cronologia que va de 1992 a 2008. S'ha aprofitat l'ocasió per canviar les capses i les carpetes, netejar la documentació i treure'n els duplicats i el material publicitari que no formava part de cap expedient. S'han classificat i ordenat les sèries i, finalment, elaborat un quadre classificació funcional que es posarà en marxa al llarg del proper curs.

En segon lloc, s'ha descrit i instal·lat documentació de les regidories de l'Ajuntament corresponents a les àrees de cultura, ensenyament, festes, mediambient i esports dels anys 1975 a 1994. En total, són 226 unitats documentals que ocupen quatre metres de prestatgeria. Abans de la intervenció ocupava gairebé el doble d'espai, però després d'eliminar les fotocòpies de les lleis, els esborranys preparatoris i la publicitat que no formava part de cap procediment; i de treure les carpetes doblegades, els impresos buits i l'altre material sense interès s'ha aconseguit una considerable reducció d'espai.

Temps afegit
Portada del número 7 de la revista del C. E. Constantí

Festa Major d'Estiu (1989)
Portada del programa d'actes

D'altra banda, també s'ha practicat una intervenció arxivística a la Parròquia de Sant Feliu, amb la documentació històrica que no havia estat dipositada a l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona. Recordem que la major part d'aquesta documentació s'havia donat per perduda durant dècades fins que fa uns anys va reparèixer en el fons d'un armari.

Es tracta d'una setantena de llibres o expedients, amb una cronologia que va des de l'any 1645 fins al moment actual. Entre la variada documentació podem destacar: les llicències de veneració de relíquies (1700 / 1853), diversos llibres de comptes i inventaris de béns, els llibres sacramentals del segle XX, un llibre d'administració de l'ermita de Sant Llorenç (1716 - 1805), un llibre de comptes de l'Hospital de Constantí (1827 - 1829), una còpia d'un capbreu de la Comunitat de Preveres de Constantí (1722 - 1729), manuals notariais de Rafael Lafontena (s. XVIII) i llibres de les confraries de Sant Antoni, Sant Roc, Sant Isidre, del Roser, etc., de congregacions i associacions pietoses de fidels (s. XVII - XX). Per acabar amb la selecció, destaquem les importants ordinacions de la Vila de Constantí (1645 - 1663) de les quals Mn. Ramon Bergadà ja n'havia avançat alguns passatges del seu "Full Parroquial" i un lligall amb documentació de l'antic Ajuntament de Centcelles (1748 - 1807).

Arxiu Parroquial de Constantí

Dibuix de dos rostres human a la primera pàgina del "Llibre de baptismes" (1554 - 1595). AHAT, fons Parròquia de Constantí, núm. 213, capsa 45_003.

5. Digitalitzacions

El projecte de digitalització de la biblio-hemerografia d'àmbit local

És ja una evidència fàcilment constatable que el futur dels arxius està a la Xarxa. L'impuls assolit per Internet com a nou escenari virtual per als centres arxivístics ha comportat la proliferació arreu del territori de projectes de digitalització dels seus fons documents. En el nostre àmbit immediat, tenim que els dos projectes que estaven en marxa han avançat positivament. D'una banda, hi havia el projecte elaborat per la Subdirecció General de Biblioteques de la Generalitat amb finançament del Ministeri de Cultura i destinat a la digitalització de fons biblio-hemerogràfics d'interès local i que tenia en Constantí un dels pocs municipis seleccionats. S'ha enllestit la fase de digitalització que abastava obres com la “Full parroquial” de Mn. Ramon Bergadà, els “Estudis de Constantí” i altres publicacions del Centre d'Estudis o la “Història de Constantí” de Francesc Cortiella. Ara només falta posar els descriptors a les diverses entrades i penjar els fitxers al servidor. S'espera enllestir definitivament aquest projecte al llarg del 2011 i que el material pugui ser accessible en línia.

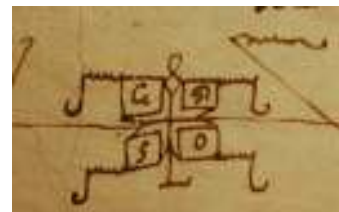
El projecte de digitalització del fons de la parròquia de Constantí dipositat a l'AHAT

El segon projecte, iniciat a finals de 2009, consistia en la digitalització de tota la documentació de la Parròquia de Constantí dipositada a l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona. S'ha enllestit la primera fase de les tres de què consta i correspon als llibres que ja poden consultar-se per Internet a la següent adreça:

<http://arxiu.historic.arquebisbattarragona.cat/Principal/FonsDocumentals>

Cal un registre previ, gratuït. El llistat de les sèries documentals accessibles de moment són aquestes (s'indica el nombre de llibres i la cronologia que abasta:

- 12 llibres de baptismes (1554 – 1898)

Fons de la Parròquia de Constantí a l'AHAT

Signum del Manual notarial (1639-1641). AHAT. Fons Parròquia de Constantí, n. 39, caps 32_02.

- 01 llibre de confirmacions (1796 – 1920)
- 10 llibres de matrimonis (1568 – 1908)
- 06 llibres d'òbits (1625 – 1900)
- 05 llibres de compliment pasqual (1791-1902)
- 01 llibre de comptes dels funerals (1768 – 1805)
- 02 llibres de visites pastorals (1766 – 1968)
- 14 manuals notariais (1612 – 1736)
- 09 llibres de capítols matrimonials (1611 – 1737)
- 01 llibre de testaments (1841 – 1867).

Aquest projecte està previst acabar-lo al 2012.

El projecte dels Plans d'Ocupació

El tercer projecte del 2010 ha estat impulsat pels Departaments de Cultura i de Treball de la Generalitat que ha suposat destinar una part dels Plans d'Ocupació a la digitalització dels fons històrics dels ajuntaments catalans. En el cas de Constantí, s'han contractat dues persones del municipi que estaven a l'atur i que, després de rebre una formació específica per familiaritzar-se tant amb les qüestions arxivístiques com la tecnologia -càmeres, escaners, programes de retocament fotogràfic, metadades, etc.- han anat durant sis mesos a l'Arxiu Històric de Tarragona per digitalitzar milers d'unitats documentals del nostre fons històric, fonamentalment, la documentació antiga que és més sol·licitada. Les imatges resultants seran properament accessibles a través del web del Departament de Cultura.

Un llistat somer d'aquesta documentació que podrà veure's:

- Actes de la Junta Municipal de Primera Ensenyança.
- Actes i reglaments de la Junta Municipal de Sanitat.
- Actes i Reglament de la Junta Municipal del Cementiri.
- Actes i acta de constitució de les juntes d'assistència social.
- Actes de la Junta Municipal d'Associats.
- Amillaraments.
- Comptes del Recaptador .
- Padrons municipals d'habitants.
- Juntes agràries.
- Correspondència (1803-1910).
- Actes de la Comissió Municipal Permanent (1924-1973).

El Pla d'Ocupació de Digitalització

Primera pàgina del Reglament de la Junta Municipal de Sanitat (1926) (sign. 746).

6. Difusió cultural

La Memòria Anual 2009

Com en altres ocasions, la memòria anual es converteix en una important eina de difusió que resum les actuacions portades a terme pel personal de l'arxiu durant l'any anterior. Al cap del temps permet conèixer i datar moltes realitzacions, petites i no tant, però que tenen la seva importància. Concretament, la memòria del 2009 constava de 18 pàgines i oferia com a principals eixos els següents:

1. Normalització de la documentació administrativa a l'oficina de la Policia.
2. Ingress de nous fons: biblioteca personal del Dr. Aleu i la col·lecció del Grup Excursionista Fotogràfic de Constantí.
3. Projectes de la digitalització: bibliohemerografia d'àmbit local i fons documental de la Parròquia de Sant Feliu dipositada a l'Arxiu Històric Arxidiocessà de Tarragona.
4. Publicació del llibre de Josep M. Grau i Roser Puig sobre els emigrants de Constantí.
5. Activitats de turisme cultural: punts de llibre, caminada popular, opuscle turístic, senderisme.
6. Exposicions de la Tardor Fotogràfica: "La ruta de l'aigua en 3D" i "Valentí Canadell. Fotògraf".

Memòria històrica

La recuperació de la memòria històrica és un dels eixos conductors de les actuacions de l'arxiu. Prosseguint la línia de publicacions de la col·lecció "Aplecs", la monografia històrica editada al 2010 és "Les dones també fan història! Història i memòria de les dones de Constantí al segle XX", obra de la jove historiadora Neus Baena i a la qual ha dedicat gairebé un parell d'anys. Per a la seva realització va entrevistar una quarantena de dones de tot tipus i condició: dones joves i grans, del poble i nouvingudes, treballadores i mestresses de casa. Les històries

de vida ofereixen un retrat apassionat sobre l'evolució del paper de les dones durant el segle XX: les primeres dones assalariades, les primeres dones que van a la universitat o les primeres que dins de casa aconseguen els mateixos drets que els nois. També hi surten les últimes dones que encara no poden fer totes aquestes coses quan la resta sí que ho fa. El llibre resum les petites batalles personals, de victòries i fracassos, que retraten de manera molt original una canvis profunds en les mentalitats socials de l'època.

L'acte de presentació va tenir lloc al carrer Major, davant de l'Ajuntament, i va comptar amb la presència de les professores de la Universitat Rovira i Virgili Montserrat Palau i Montserrat Duch. Van assistir-hi unes 250 persones.

En l'àmbit de la recuperació de la memòria històrica convé recordar la xerrada que va fer l'historiador Josep M. Recasens sobre el tema de la repressió franquista a Constantí i a la qual van assistir una quinzena de persones. Aquest és un tema molt dur que va ser explicat d'una manera força didàctica i amena. El conferenciant va aportar algunes dades concretes sobre persones del poble que van patir presó o altres càstics i que formen part d'un llibre que recull altres municipis de la comarca i que publica l'editorial Arola.

Una altra activitat que s'ha posat en marxa enguany ha estat el projecte de recuperació de la història oral sobre els refugiats de la Guerra Civil. Aquest projecte es realitza amb el suport econòmic de la Direcció General de la Memòria Històrica que li va concedir una subvenció de 1.700 euros. Es tracta de recopilar el testimoni de persones que van conèixer de primer mà l'acolliment a casa de famílies constantinenses de persones refugiades -normalment nens petits- que fugien de les zones del front de guerra durant els període de 1936 a 1939. Aquestes entrevistes es graven en suport de vídeo i després se'n farà un documental i un llibre recopilatori.

Una altra actuació sobre la memòria històrica va ser l'acte d'homenatge a una família francesa descendent de Constantí que havia emigrat i exiliat durant la primera meitat del segle XX. Durant l'acte, que va tenir lloc a la sala de Plens de l'Ajuntament, es va presentar un dossier que recull la història d'aquesta família elaborat per un dels seus membres on explica les seves vivències durant els anys que va viure a Reus i a Constantí.

D'altra banda, el tercer número del quadríptic dels "Documents de Constantí" és un monogràfic per a la difusió del Fons de la Parròquia de Sant Feliu dipositat a l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona (AHAT). Conté una explicació de la història arxivística d'aquest fons, del projecte per a la seva digitalització en curs de realització i una selecció i comentari d'algunes imatges curioses d'aquests documents. L'autoria del text ha correspost al tècnic de l'AHAT, Joan M. Quijada.

Documents de Constantí
Número monogràfic dedicat al fons de la Parròquia de Sant Feliu dipositat de l'Arxiu Arxidiocesà de Tarragona.

Una última actuació i, potser la més divertida i original, va ser l'auca sobre la Història de Constantí dissenyada per l'empresa de comunicació Rambla Digital. Consta d'una làmina amb 24 rodolins relatius als principals fets de la història del municipi, des dels seus orígens prehistòrics fins al fenomen actual de la globalització. A sobre de cada rodolí calia enganxar-hi els 24 cromos adhesius amb la il·lustració corresponent a aquests mateixos fets. La làmina es va presentar davant d'un nombrós grup de nens i nenes de les escoles locals i es va repartir durant la Setmana de la Cultura i la Salut, per la diada de Sant Jordi. Els cromos es va anar distribuint per les botigues del poble.

Auca de la Història de Constantí

Auca amb els 24 dibuixos que es va presentar el dia de Sant Jordi.

Col·laboracions amb el Centre d'Estudis de Constantí

L'Arxiu ha col·laborat un any més amb el Centre d'Estudis de Constantí en la preparació de la revista miscel·lània "Estudis de Constantí" que coediten el propi Centre i l'Ajuntament i que incopora alguns articles elaborats amb dades dels seus fons documentals. L'acte de presentació, celebrat a la Biblioteca Municipal, va ser a càrrec de l'historiador Josep M. Grau, i va comptar amb l'assistència d'un centenar de persones.

També cal recordar que durant el 2010 es va commemorar el 25è aniversari de l'entitat i per celebrar-ho convenientment es va publicar el llibre "Espigolant", que són les memòries inèdites de mossèn Ramon Bergadà. Aquest manuscrit, escrit poc abans de la mort del conegut sacerdot, recull un grapat d'anècdotes amables dels llocs on va exercir algun càrrec religiós, d'entre els quals, Constantí durant el període comprès entre els anys 1916 a 1924. "Espigolant" és un llibre interessant, que el Centre havia adquirit feia uns anys en una llibreria de vell i s'esperava l'arribada d'una ocasió solemne per fer-li els honors. La introducció ha estat escrita per l'historiador Jaume Massó, que també va ser la persona encarregada de presentar l'acte, a la qual acompanyaren algunes persones que havien conegut personalment mossèn Bergadà, molt especialment, el doctor Miquel Aleu, que va ser el metge que va assistir-lo durant la seva malaltia final i que va estar al cap de dol el dia del seu enterrament a Tarragona.

Espigolant

Portada del manuscrit original de les memòries de Mn. Ramon Bergadà editades per l'Ajuntament i el Centre d'Estudis de Constantí.

Turisme cultural

Es consoliden les activitats realitzades en el marc del programa de les Rutes de Constantí. S'ha planificat "La ruta de Sant Llorenç", un recorregut pels camins de Serapi, Sant Llorenç i Albellons. En aquest itinerari es poden trobar mines d'aigua, masos antics, les restes de l'ermita medieval de Sant Llorenç, el celler experimental de la URV, el clot de Sanromà, la Creu de Salom i l'alzina centenària del mas dels Frares.

A banda de l'edició d'una col·lecció dels 12 punts de llibre que es reparteixen a la Biblioteca a partir de la Diada de Sant Jordi i que tenen molt bona acollida, es va realitzar una caminada popular amb el guiatge de Carles Alcoy i Ricard Escarré a la qual van assistir més de 200 persones i la publicació d'una guia de la ruta, de format butxaca, amb 76 pàgines i un munt d'il·lustracions.

Una altra activitat de turisme cultural, nova d'enguany, va ser la celebració de les I Jornades sobre el Paisatge de Constantí, consistent en un cicle de xerrades per parlar sobre aspectes diversos del terme. Hi van participar els següents conferencians i títols de les conferències:

- "Els paisatges de Constantí en l'àmbit del Camp de Tarragona", per Sergi Saladié, geògraf i professor a la URV, i coordinador del Catàleg de paisatge del Camp de Tarragona.
- "Flora i Fauna al terme de Constantí", per José A. Latorre Jiménez, naturalista -especialista en vertebrats-.
- "Excursionisme i fotografia a Constantí", per Dani Castro, president del Club Excursionista Fotogràfic Constantí.
- "El terme municipal de Constantí", per Josep Maria Solé, (exsecretari de la Cambra Agrària de Constantí)

Tardor fotogràfica

Al mes d'octubre es va celebrar a la Sala Polivalent del Centre Parroquial la segona edició de la Tardor Fotogràfica, un espai de divulgació cultural que té en la fotografia la gran protagonista i en les imatges històriques i artístiques el seu centre d'interès.

La primera exposició era la segona part de la col·lecció de fotografies en tres dimensions fetes per Hug Texidó en diversos indrets interessants del nostre municipi, sobretot als carrers, les places i les façanes dels edificis més emblemàtics. Les tres dimensions són una descoberta de la fotografia decimonònica que torna a estar més d'actualitat que mai.

Les dues edicions d'aquesta expo tenen a més una versió online que es pot veure de forma permanent al web de l'Arxiu Municipal:

<http://usuaris.tinet.org/arxiucon/exposicio-3d.html>

La segona exposició, organitzada pel Centre d'Estudis de Constantí, era la història de les lluites dels pagesos de Constantí. Nombroses instantànies preses amb vocació periodística recullen les diverses concentracions, manifestacions, mítings polítics, etc. de l'època de la Transició Democràtica.

I JORNADES SOBRE EL PAISATGE DE CONSTANTÍ Del 27 d'abril al 18 de maig de 2010

I Jornades sobre el paisatge de Constantí
El cartell de les jornades, amb un cicle de xerrades sobre el terme municipal.

Tardor Fotogràfica
Cartell de la segona edició de la Tardor Fotogràfica

7. Bibliografia amb fons de l'arxiu

Entre els usuaris que van efectuar alguna recerca entre els fons de l'arxiu hi havia alguns dels habituals col·laboradors del Centre d'Estudis i, en altres casos, es tractava d'estudiants que feien el treball final de carrera o d'alumnes de l'Institut de Constantí que preparen el treball de recerca. A banda, s'han atès consultes per telèfon o per correu electrònic o postal.

De les persones que al darrer any han elaborat algun article o llibre amb fons de l'arxiu podem destacar les següents:

Neus Baena Gallardo: *Les dones també fan Història! Història i memòria de les dones de Constantí al s. XX*. La història de les dones de Constantí als darrers cents anys. L'autora entrevista una quarantena de dones joves i grans, autòctones i nouvingudes, treballadores i mestresses de casa, i recull les vivències de les petites lluites personals. La suma de les experiències vitals dóna com a resultat aquesta aproximació poc freqüent, encara, en l'àmbit de la historiografia local, a la recerca en clau de gènere.

Cifuentes Perea, José Luis: "1898. Tres constantinenses en la defensa de Canarias". *Estudis de Constantí*, 26. Ajuntament de Constantí i Centre d'Estudis de Constantí, 2010, p. 35-88. Extens article que segueix les peripècies de tres joves quintos de Constantí que va ser destinats a la defensa militar de les illes Canàries quan, durant la guerra entre Espanya i els Estats Units dels 1898, es creia que una flota nord-americana podia envair aquestes illes.

Pep Plana i Espanyol: "Les escoles públiques, Constantí 1918-1920", *Estudis de Constantí*, 26. Ajuntament de Constantí i Centre d'Estudis de Constantí, 2010, p. 89-109. Pep Plana explica alguns detalls i aporta documentació inèdita en referència al procés de construcció de les Escoles Públiques de Constantí, que van ser una iniciativa de mossén Ramon Bergadà.

Josep M. Solé Barrufet: "El terme municipal de Constantí", *Estudis de Constantí*, 26. Ajuntament de Constantí i Centre d'Estudis de Constantí, 2010, p. 167-188. L'article de Josep M. Solé és una amena apro-

Col·lecció Aplecs

Portada del llibre "Les dones també fan història", de Neus Baena

ximació de la història del terme de Constantí durant els darrers cinquanta anys i tracta temes com l'evolució dels cultius, la mecanització de les tasques agrícoles i l'extensió dels sistemes de regadiu. Es tracta de la versió escrita d'una de les xerrades que formaren part de les Jornades del Paisatge que van tenir lloc a la Biblioteca durant els mesos d'abril i maig.